

قدیمی سنددن حضرت علی نین (ع) شهادتی بارهده نچہ فرقلی روایت

ابن ابی الدنيا (م 281) اوچونجو قرنین محدث و تاریخی سی ایدی کی حضرت علی نین (ع) شهادتی بارهده مستقل کتاب یازیب. بو کتاب بو بارهده الیمیزه چاتان لاب قدیمی کتاب ساییلیر.

ابن ابی الدنيا (م 281) اوچونجو قرنین محدث و تاریخی سی ایدی کی حضرت علی نین (ع) شهادتی بارهده مستقل کتاب یازیب. بو کتاب بو بارهده الیمیزه چاتان لاب قدیمی کتاب ساییلیر.

مستقل کتابدان سؤز گئندنه، اولدن آخره قدر بیر موضوعدا و بوردا امام علی نین (ع) شهادتی بارهده یازیلان کتاب نظرده توتولور. البته تاریخ طبری و یعقوبی کیمی عمومی تاریخ کتابلاریندا دا بو بارهده سؤز یازیلیب.

امام علی نین (ع) شهادتی بارهده یازیلان اثرلر آراسیندا «ابن ابی الدنيا» نین کتابی گونوموزه چاتان لاب قدیمی کتابدیر. هرچند اوندان اولده آیری اثرلر واریمیش. بو اثرین آدی «امیر المؤمنین علیه السلامین مقتلی» دیر کی بیرینجی دفعه مرحوم عبدالعزیز طباطبایی طرفیندن تراشا مجله سی نین 12-جی شماره سینده (1408ق) یاپیلدی.

کتابین یازانی ابن ابی الدنيا قرشی به معروف اولان ابوبکر عبدالله بن محمد بن عبید (208 - 281) تاریخ و حدیث زمینه سینده عالم ایدی کی حدیث و تاریخ زمینه سینده مختلف کتابلار یازمیشدی.

او، تاریخی طبری دن اوتوز ایل اول وفات اتمیشدی.

اونون کتابیندا مختلف تاریخی مآخذلردن نقل اولموش 119 روایت وار. هر بیر روایت امام علی علیه السلامین شهادت جریانین بارهده بیر داستان دیر کی زمینه لر و طبعاتیندا گزارش ائدیپ. بو روایتلرین هامیسی «ابن ابی الدنيا» نین دیلی اینن «حافظ حسین بن صفوان بردعی» (م 340) آدی شخص طرفیندن نقل اولور.

هر خیرین راویلی «ابن ابی الدنيا» دان خیرین اصل منبعینه قدر نقللرین چوخونون اولینده گلیب. اونلارین بعضیسی شیعه تاریخیچیلری و بعضیسی عامه (سئی) تاریخیچیلریدیر. مثال اوچون بو سند: . . . عن جابر بن عبدالله جعفی، عن محمد بن علی [امام باقر] . . . سونرا امام علی نین (ع) وصیتینی اما محتبی به (ع) نقل ائدیپ.

بیرینجی روایت امام علی نین (ع) سحر اول وقت مسجده یوللانان زماندان یازیر کی قوشلار او حضرتین قاباغینا چیخیب اوتماغنا باشلادیلار. اصحاب قوشلاری اوزاقلاشدیرماغا چالیشدیردیلار اما حضرت بویوردو: «قوومایین! اونلار نوحه اوخولار».

امام علی علیه السلامین شهادت روایتلری بو کتابدا فرقلی نقل اولوب. طبری تاریخینده اولدوغو کیمی بو کتابدا دا فرقلی و متعارض روایتلر، دال به دال گلیب.

حسن بن دینار، حسن بصری دن روایت ائدیپ کی دندی: او گئجه علی بن ابی طالب دندی: انی مقتول لو قد أصیحت. سحر آچیلاندا من مقتول اولاجام.

بو کتابین بنشینجی روایتینده هشام بن محمد کلبی نین دیلی اینن بئله گلیب: نخعدن بیر کیشی منه روایت ائدی کی «صالح بن میثم بن عمران بن میثم تمار» آتاسیندان بئله روایت ائدی: «علی صبح نمازی اوچون ائشیگه چیخدی. نمازین تکبیرینی دندی. سونرا انبیا سوره سیندن اون بیر آیه اوخودو. بو آندا، ابن ملجم قیلینجیان او حضرتین فریقندن ووردو. جماعت اونون باشینا تۆکولوب قیلینجی الیندن آلدیلار. اونلار نمازدا پیدیلار. علی رکوعیه گئندی سونرا مسجده ائدی. من اونو گۆردوم قان باشیندان آخیردی و او مسجده ائدیردی. باشی نین قانی او طرف بو طرفه تۆکولوردو. تازادان ایکینجی رکعت قالدی اما حالی دینیشدی. قرائتینی آراملاتدی. سونرا اوتوروب تشهد و سلام و ثریب مسجدين دیوارینا دایاندی».

یئدینجی روایتده بئله گلیب: «ابن بجره اشجعی» اینن «ابن ملجم» قرار قویموشدولار قیلینجیان اماما حمله ائله سینلر. بیرین قیلینجی سهوه گئندی و دیوارا دیدی و ابن ملجمین قیلینجی اصابت ائدی. اونلارین هر ایکسی ده قاچدیلار. ابن بجره کندهیه طرف و ابن ملجم بازارا طرف. ابن ملجمی توتوب امامین نزدیکه گتیردیلر.

11-جی روایتده بئله گلیب: واقعه دن ایکی گئجه اول، امام مسجده وارد اولوب اوردا کیلاری یوخودان او بالیدردی. ابن ملجم او حضرتین نزدیکه گلیب امامی توبه یه چاغیران بیر نامه وئردی. امام او آن اونو اوخویا بیلمه دی. نمازدان سونرا آچیب اوخودو. اوندان بئله یازیلیمیشدی: «سنی شرکدن توبه ائله ماغا چاغیرام». حضرت بویوردو: «بو نامه نین صاحبی کیمدیر؟» هنج کسدن جواب گلمه دی. امام آغیز سویونو اونا آتیب محو ائدیپ ائشیگه آتیب بویوردو: «الله بن لعنتی اونا اولسون».

12-جی روایتده امام باقر علیه السلامین دیلی اینن بئله گلیب: الله تعالی شهادت کرامتینی ابن ملجمین ضربتی اینن امام علی به (ع) نصیب ائتمه سی نین اراده ائله دیغی زمان، ابن ملجم، بنی اسد مسجیدینده ایدی. هاوا قارالاندا کندلرین اولوریندن بیرینه گئندی. اوندان بیر جمعه اول، امام منبره چیخیب بویوردو: «الله پیغمبری (ص) منه بویوردو «لایبغضک مؤمن و لایحبک کافر» مؤمن سندن غضبنمز و کافر سنی سنومز. و آرتیردی: یوخودا گۆردوم بیر شیطان منه ضربه ووروب ساققالیمی باشیمین قانینا ایسلادیپ. اما بو منی ناراحت ائتمه دی. . .

معهود گئجه سی ابن ملجم قاپی یانیندا کمین قوردو. امام نماز اوچون مسجده وارد اولاندا ابن ملجم ضربه سینین یئدیردی. محمد بن حنیفه حضرتین یاخینلیغیندا دورموشدو. اونو توتدو. جماعتده ابن ملجمه هجوم ائدیپ کی اونو اولدورسونلر. امام علی (ع) بویوردو: «دؤزون، اونو اولدورمه یین. قالسام اونو قصاص ائدرم و یا باغیشلارام. قالماسام جان، جان مقابلینده».

13-جو روایت عبدالغفار بن قاسم انصاری نین دیلی اینن بئله نقل اولوب: نچه نفردن ابن ملجمین گئجه نی اشعت بن قیسین ائوینده یاتدیغینی ائشیتدیم. ائله او ایدی کی سحر وقتی اونا دندی: سحر اولدو! (یعنی تتر اول یوبانما!)

همان سحر «بنی کنده» مسجدی‌نین اذانچیسسی «حجر بن عدی» ایدی. ائله او، مناره باشیندان دئدی: «اعور علی‌نی اؤلدوردو». (ابن ملجم بیر گؤزلو ایدی.) سونرا اشعته خطاباً دئدی: «ابن ملجم سنین یانیندایدی و سن اونولا بیچیلداشیردین».

91-جی روایتده «زحر بن قیس» بن دیلی اینن بئله گلیب: حسن بن علی منی مدائنه گؤندردی کی شهادت خبرینی اوردا اولان حسین بن علی‌یه چاتدیرام. یئتیشنده حسین بن علی دئدی: «زحر! نییه رنگین آتیب؟» دئدیم: «امیرالمؤمنینی بو دنیاده حیاتی‌نین سون گونونده و او دنیا‌سی‌نین اول گونونده ترک ائتمیشم. بو حسنین سیزه نامه‌سیدی». امام سوروشدو: «اونو کیم اؤلدوردو؟» دئدیم: «فاسق مارقیندن عبدالرحمان بن مجلم آدیندا بنی مراددان بیر نفر». سوروشدو: «اؤلدورولدو؟» دئدیم: «بلی» تکبیر دئییب آرتیردی: «انا لله و انا الیه راجعون و الحمد لله رب العالمین، نه بؤیوک مصیبت! بونونلا کی الله رسولی بویوردو: هر زمان سیزه مصیبت گلسه، منیم مصیبتلریمی یادا سالین کی اوندان یوخاریسی یوخدور. الله رسولی دوز دئدی و بو مصیبت او مصیبتدن سونرا لاب بؤیوک مصیبتدیر و من عمرومه اوندان یوخاریسینی گؤرمیه‌جاغام. سونرا بویوردو: ان البلاء الینا اهل البیت سریع. مصیب بیز اهل بیته طرف سرعتلیدیر. و الله المستعان. حسین بن علی مدائن جماعتینی بیغیب امام حسنین نامه‌سینی اونلارا اوخودو. بو آندا «عبدالله بن سباء» آدینا تائینان همدان اهلیندن اولان ابن السوداء دئدی: «علی‌نی قبرده ده گؤرسم، بلیرم کی ظهور ائدهنه قدر اؤلمیه‌جاق. بو آندا جماعتین آغلاشماسی و استغفاری گویه فووزاندی و حسین بن علی‌یه تسلیت دئیلر و او حضرت جماعتین کوفه‌یه قاپیتدی.

لینک مطلب در سایت : <http://torki.tebyan-tabriz.ir/?MID=21&Type=News&id=675>